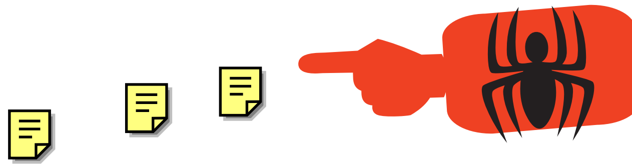

GHEORGHE HIBOVSKI

T E A T R U

DE

JOACĂ

DARURI
CU
TAM-TAM

PERSONAJELE :

DOLA

BABI

Tabloul 1

Bătătura dintre două colibe.

BABI :
Pe unde umbli, Dola ?

DOLA :
De ce mă-ntrebi ? S-a întâmplat vreo nenorocire ?

BABI :
M-ai lăsat cu toate treburile pe cap !…

DOLA :
Îmi pare rău !

BABI :
Coliba a fost plină de oameni !

DOLA :
Îmi pare bine !

BABI :
Ia o ulcică de mâncare !

DOLA :
Nu mi-e foame !

BABI :
E cu sos şi mirodenii !

DOLA :
Am o presimţire…

BABI :
Mănâncă ! E foarte gustoasă !

DOLA :
Tot drumul mi s-a zbătut ochiul stâng.

BABI :
Mai lasă-le încolo de semne ! Înfulecă, ce mai aştepţi ?

DOLA :
E de rău !

BABI :
Toate relele s-au ascuns în pădure, Dola, de când mi s-a născut fetiţa ! Prietena ta, Babi, e fericită !

DOLA :
Dola se bucură !

BABI :
Dola plânge, nu se bucură ! Hai, dansează şi tu ! Altădată, râdeam împreună şi plângeam împreună… Eu nu mai pot de bucurie ! Dansez şi râd ! Tu dansezi şi plângi !

DOLA :
Dola se bucură pentru Babi !

BABI :
Dola nu se bucură. Nu mai eşti prietena mea !

DOLA :
Ba da ! Cum poţi să spui una ca asta ?

BABI :
De ce ne-am măritat cu doi fraţi ?

DOLA :
Ca să nu ne despartă bărbaţii.

BABI :
Şi ? Am născut o fetiţă…

DOLA :
Frumoasă ca o floare de mango, cu trup de abanos…

BABI :
Şi tot satul a fost alături de mine… Oamenii au cântat, au dansat, au băut vin vechi, de palmier… Şi Dola ? Dola a lipsit !

DOLA :
Dola a lipsit pentru Babi. Dola a fost la târg.

BABI :
Dola a fost la târg ? Şi ce-ai cumpărat ? Oglindă ?

DOLA :
Am găsit-o pe cărare.

BABI :
Arunc-o ! Te învață să minți.

DOLA :
N-o sparge ! Aduce ghinion !

BABI :
Știi care-i adevărul ? Dola o invidiază pe Babi pentru sămânța care a rodit în pântecul ei !…

DOLA :
Ce-ai făcut ? Ai grijă ! Te poți tăia în cioburi…

BABI :
Pentru fetița care s-a născut… Ăsta-i adevărul !

DOLA :
Nu-i adevărat ! Dola se bucură pentru Babi !

BABI :
De când ai semănat nuca aceea de kola n-ai mai fost alături de Babi !

DOLA :
Am păzit-o zi și noapte ! Încolțise și crescuse frumos, nu-i așa !

BABI :
Toți au venit cu daruri !

DOLA :
Dola a fost la târg…

BABI :
Du-te și te uită !

DOLA :
De două ori s-a luptat cu apa râului…

BABI :
Bulgări de sare și piei !…

DOLA :
A străbătut codrul, savana, deşertul…

BABI :
Apărători de muşte şi bulgări de aur !…

DOLA :
Şi iar, deşertul, savana şi codrul…

BABI :
Darul de la Dola lipseşte !

DOLA :
Ca să aducă fetiţei care s-a născut o podoabă pentru gât…

BABI :
Dola a lipsit de la Marea Bucurie !

DOLA :
Un inel turnat dintr-o singură bucată…

BABI :
Dola nu mai este prietena lui Babi !

DOLA :
Dola se bucură pentru Babi ! Dola plânge pentru puiul de kola !

BABI :
Ce pui de kola ? Care pui de kola ? Dă-mi inelul ! Unde l-ai pus ? Ce-ai făcut cu inelul ?

DOLA :
A fost călcat în picioare !

BABI :
Călcat în picioare ? Inelul ? Darul fetiţei mele ? Dă-mi-l aşa cum e ! O să-l îndrept şi o să-l lustruiesc ! Dă-mi-l !

DOLA :
Inelul împodobeşte gâtul fetiţei.

BABI :
Vreau să-mi văd fetiţa cu inelul la gât !

DOLA :
Puiul de kola a fost călcat în picioare !

BABI :
Da, e un dar frumos ! Babi se bucură ! Babi e din nou fericită ! Dola e prietena lui Babi!

DOLA :
Dola vrea să rodească puiul de kola !

BABI :
De-ar curge laptele pentru fetiţă !… Să bată tam-tamul pentru Marea Bucurie !

DOLA :
Puiul meu de kola !…

BABI :
Puiul de kola ?… Oamenii au adus daruri, au cântat, au dansat şi nu s-au mai uitat pe unde calcă. Gata ! Nu mai plânge !

DOLA :
Dola nu-şi poate stăpâni durerea !

BABI :
Nici dacă-ţi salvez puiul de kola ?

DOLA :
Să-l salvezi ? Se mai poate ?

BABI :
Când m-au luat durerile, mi-a scăpat ulciorul cu apă din mână şi s-a spart. Ia şi tu gâtul ulciorului şi sprijină copăcelul ! O să crească drept.

DOLA :
Dola e mulţumită şi se bucură de două ori mai mult : o dată pentru fetiţă şi încă o dată pentru puiul de kola !

Tabloul 2

O noapte, o lună, un an…Cine știe ?

DOLA :

Tam-tam,
Soarele-i sus,
Tam-tam,
Soarele-i jos !

BABI :
Nu mai sta în prag, Dola, că oprești nălucile și nu mai ies din colibă. Dormi, odorul meu, dormi în liniște !

Luna leagănă barca,
Barca mă leagănă,
Eu te legăn pe tine !

Vezi ? Când dormi, nu mai plângi.. Când dormi, vin fluturii și dansează în jurul capului… au și ei tam-tamul lor… Dormi în liniște, odorul meu, dormi !

DOLA :
Mlădița de kola are muguri !

Soarele aprinde văzduhul,
Răbufnește ploaia
Și râul înalță spre cer
Vârtej de libelule.

Mlădița de kola are muguri !

BABI :
Lasă-mă, Dola ! Nu-mi pot lua ochii de la fetița mea ! Mă uit la ea și râd… De toate o voi învăța !

Sunt drumuri de piatră
Și drumuri de nisip.
Sunt cărări și cărări :
Prin văzduhuri fierbinți
Și prin ierburi înalte…
Sunt colibe trainice
Și pe valuri albe,
Sunt iubiri fără moarte
Și-n vânturi turbate.

DOLA :
Puiul meu de kola are frunzulițe !

BABI :

Te voi numi
“Fata-care-își-iubește-numai-mama” !
Te voi duce
la vatra cu jăratec.
Te voi duce,
Pe ascuns,
Acolo unde
Doarme spiritul
Și vei mânca
Fructe răscoapte,
Și te vei unge
Cu ulei înmiresmat,
Și vei primi,
Din partea celor morți
Și a celor vii,
Binecuvântarea !
Dar nu uita :
Trecerea omului
Prin viața lui
E ca dansul-fulger
În care se aruncă
Vânătorul de crocodili.

DOLA :
Babi, copăcelul meu de kola are fructe !

BABI :

Voi înmuia
Trei degete în sânge
Și-ți voi atinge fruntea,
Sânul stâng
Și pântecele.
Îți vei înmuia și tu
Trei degete în sânge,
Ți le vei întinde
Spre cele patru vânturi,
Le vei ridica spre Lună
Și le vei îngropa în nisip.
Eu îți voi spune :
„Intră în lume, intră !
Freamătă, freamătă,
Trup de abanos,

Ca frunza crudă
Sub soarele tăios.
Păr negru şi ars,
Piele neagră şi arsă
Şi mişcări de dans
Ca vârtejul de flăcări.”

DOLA :
S-au copt fructele mele de kola !

BABI :
Când frunzişul
Stârneşte zvonuri,
Şi foşnete, şi ţipete,
Oamenii se ascund.
Vin semnele rele
Şi intră în colibă !
Se prind liliecii
În pereţii de bambus
Ca într-o leasă.
Să ne culcăm, Dola !

DOLA :
Noapte bună, Babi !

BABI :
Noapte bună !

DOLA :
Dola mai stă. O ţine trează bucuria !
Tam-tam, se face seară,
Tam-tam, se face ziuă.

.

Tabloul 3

După ani de zile.

BABI :
Torţele ! Dola, aprinde torţele !

DOLA :
Dola aprinde torţele.

BABI :
Torţele alungă noaptea.

DOLA :
Aşa-i ! Torţele alungă teama.

BABI :
Tobele !

DOLA :
Să bată tobele !

BABI :
Să bubuie tare !

DOLA :
Mai tare !

BABI :
Să vină dansatorii cu tălpile goale !

DOLA :
Să ridice nori de praf !…

BABI :
Să le arunc, în glumă, blesteme ca să-i întărât şi mai tare la dans !

DOLA :
Şi, pe urmă, să curgă vinul vechi, de palmier !

BABI :
Fetiţa mea, azi împlineşti vârsta când trebuie să intri în lume. Ai grijă cum te porţi, comoara mea !

DOLA :
Nu te legăna alături de un flăcău băut !

BABI :
Dacă-ţi place un dansator, nu sta pe gânduri, dă-i un ghiont !

DOLA :
Te va-nghionti şi el ! O să se rupă rochia de mărgele… Zurgălăii şi panglicele de la şolduri şi de la glezne vor sări cât colo !

BABI :
Să bată tobele ! Dola ! Unde eşti, Dola !

DOLA :
Dola aprinde torţele.

BABI :
Dola, copacul tău de kola o să încurce dansatorii.

DOLA :
N-au decât să mănânce fructe de kola !

BABI :
Da, da, da !…or să se omoare după fructele tale amare de kola !

DOLA :
O să le treacă supărarea !

BABI :
Ce-ar fi să-mi dai înapoi gâtul ulciorului ?

DOLA :
Nu pot, Babi, decât dacă-l sparg.

BABI :
Cum, adică, să-l spargi ? Nici vorbă ! Ce, aşa ţi l-am dat eu, spart ?

DOLA :
Pomul meu , după cum vezi, a crescut şi nu mai pot scoate gâtul ulciorului de pe tulpină.

BABI :
Mie îmi trebuie gâtul ulciorului întreg. Treaba ta cum o s-o scoţi la capăt !

DOLA :
Babi, nu pot să ţi-l dau întreg decât dacă tai copacul.

BABI :
Fă cum ştii şi dă-mi lucrul meu aşa cum ţi l-am dat.

DOLA :
Nu-i păcat de aşa mândreţe de pom ?

BABI :
Nu-mi pasă !

DOLA :
Gândeşte-te şi tu ! Să-l tai pentru un gât de urcior spart ?

BABI :
Vreau lucrul meu înapoi, nevătămat !

DOLA :

Tam-tam,
Dansez şi plâng !
Un cântec dureros
Îmi săgetează trupul.
Colţi şi gheare de fiară
Sfârtecă inima mea.
Singură şi neputincioasă
Voi asculta
Corul nemilos
De broaşte bulbucate.
Singură şi neputincioasă
Mă voi uita la vulturii
Cu pene purpurii
Care veghează satul
Din tării.
Tam-tam,
Dansez şi plâng,
Din capcana trufiei
Ce greu mă smulg !

Aştept un semn
Din grota de frunze,
Din locul oprit
Ochiului de femeie.
Masca şi sabia goală
Împarte dreptatea
Între două suflete slabe !

BABI :
Opreşte-te, Dola ! Spiritul va hotărî să se taie copacul !

DOLA :

Decât să cadă
Copacul de kola
Tăiat de mâna mea,
Mai bine cădeam eu
În capcana elefanţilor,
Mai bine eram prepeliță
Și pitonul mă înghițea !

BABI :
Opreşte-te, Dola ! Gata, l-am tăiat eu !

DOLA :

Mă duc să mă ascund
Într-o scorbură
De baobab.

BABI :
Nu vezi că e mai bine fără copacul de kola ? Dansatorii vor avea mai mult loc, iar fructele de kola vor fi darul tău pentru fata mea.

DOLA :
Darul meu ?! Că bine zici, Babi ! Înapoiază-mi, te rog, inelul pe care îl poartă la gât fiica ta !

BABI :
Nici vorbă ! N-am cum să ți-l dau !

DOLA :
Dar, bagă bine de seamă, să mi-l dai întreg !

BABI :
Vrei să tai capul copilei ?

DOLA :
Nu ştiu ! Dacă altfel nu se poate…

BABI :
Fata a crescut şi inelul nu-i mai iese pe cap.

DOLA :
Pentru un gât de urcior spart m-ai pus să tai copacul de kola. Mi se pare drept să-mi recapăt inelul.

BABI :
Să-mi ucid copilul pentru atâta lucru ?

DOLA :
Masca şi sabia goală să-mpartă dreptatea !

BABI :

Dola, prietena mea, dacă vrei
Îmi rod unghiile până-n carne,
Îmi rad capul şi mi-l lustruiesc
Până ajunge ca lemnul de santal,
Dar nu-mi cere să-mi ucid fetiţa !

DOLA :
Nu-mi pasă ! Dă-mi inelul !

BABI .

Fetiţa mea,
Comoara mea,
Când te purtam în pântec,
Mă scăldam numai noaptea.

DOLA :
Opreşte-te, Babi !

BABI :

Când răsărea luna
Mă scăldam şi umblam
Numai cu fusta legată
De frica leopardului.
Mă ascundeam
Ca nu cumva
Să te nasc vărgată.
Fără dungi te-am născut,
Fetiţa mea !

DOLA :
Spiritul va hotărî să se taie gâtul fetiţei !

BABI :
Şi fără noroc te-am născut !

DOLA :
Opreşte-te, Babi !

BABI :
Am făcut ce trebuia făcut,
Fetiţa mea !
Ţi-am incrustat urechile
Cu semnele neamului tău
Şi ţi-am tatuat pieptul şi spatele
Cu botul peştelui-spadă.
Când s-a spart ulciorul
Şi apa s-a vărsat,
Ţi-am oprit firimituri în blide
Pentru ziua în care
Aveai să te naşti.

DOLA :
Opreşte-te, Babi !

BABI :
De-atâtea ori ţi-am spus :
„Nu dormi cu picioarele spre uşă
Dacă vrei să te bucuri
De o viaţă lungă !"
Unde am greşit ?
Ce n-am făcut ?

DOLA :
Babi ! Nu-mi trebuie inelul ! Copila ta va trăi !
Să se întreacă dansatorii
Trup lângă trup,
Suflare în suflare,
În tam-tamul năvalnic.
Dola se bucură pentru Babi !

cortina